

TEMELJI KOMUNIKOLOGIJE

KOMUNIKACIJA, KOMUNICIRATI, KOMUNICIRANJE : KAJ JE TO?

- o Gre za znanstveno preučevanje družbenih praks komuniciranja
- o Ang., fr. communication; it. comunicazione; nem. Kommunikation
- o Latinizem antičnega izvora – Cicero
- o Communicatio, comunicare (iz lat. izraza communis – skupno): »posredovati, imeti nekaj skupnega, napraviti nekaj skupnega«
- o Polni pomen dobi v 14. stoletju (renesansa)
- o SSKJ □ komunicirati: 1. izmenjavati, posredovati misli, informacije, sporazumevati se; 2. biti razumljiv; □ komunikacija: sporazumevanje, komuniciranje ...
- o Sinonimi oz. sopomenke izraza KOMUNIKACIJA:
  - o Sporočanje (komunikacijski □ sporočanje)
  - o Sporazumevanje
  - o Občevanje (medij □ občila)
- o HAROLD LASSWELL (1949, članek: Enostavna formula elementov komuniciranja □ glej Hrestomatija 2, Struktura in funkcija sporočanja v družbi) □ » *Who say what over which channel to whom with what effect?*«

Lasswellova formula:

KDO?	komunikator/sporočevalec (<i>brez njega ni komunikacije</i>)
KAJ PRAVI?	sporočilo (<i>to je bistvo komunikacije</i>)
PO KATEREM KANALU?	kanal oz. medij prenosa sporočila (<i>npr. zvok-valovanje zraka</i>)
KOMU?	recipient/sprejemalec (sprejemnik?)
S KAKŠNIM UČINKOM?	učinek sporočila na sprejemalca
Braddock kasneje Lasswellovi formuli doda še:	
V KAKŠNIH OKOLIŠČINAH?	kontekst
S KAKŠNIM NAMENOM?	namen

- o MODEL MATEMATIČNE TEORIJE KOMUNICIRANJA (Shannon-Weaver)
  - o Izumitelj: Claude Schannon
  - o C. Shannon je v 40. letih 20. stoletja delal v ameriškem telekomu in se je ukvarjal s telefonijo, tehničnimi vprašanji učinkovitega prenosa komunikacijskega signala; razvil je teorijo informacij, pri čemer ga je zanimala predvsem kapaciteta kanala, da čim bolj učinkovito prenese določeno količino informacij;
  - o Njegov sodelavec je bil Warren Weaver (relativno nepomemben)

VIR INFORMACIJ ► ODDAJNIK ► (signal) ► ► (prejet signal) ► PREJEMNIK ►
CILJ △

VIR ŠUMA

- o SPOROČEVALEC = VIR (source)
- o SPREJEMALEC = CILJ (destination)
- o Tehnična pretvorba sporočila v signal prek oddajnika in prejemnika.

TEHNIČNO KOMUNICIRANJE POSTAVI V OKVIR 3 RAVNI PROCESA

A) TEHNIČNI	Kako točno in učinkovito je mogoče prenašati komunikacijski signal. (Shannon razvije teorijo informacije izključno na tehnični ravni in se ne ukvarja z drugim dvema ravnema!)
B) SEMATIČNI	Kako natančno je mogoče prenašati pomen sporočila (tj. simbolna raven oz. tudi semiotična raven sporočanja, raven rabe znakov).
C) PSIHOLOŠKI	Kakšen psihološki učinek ima sporočanje na sprejemalca.

ŠUM (noise) = motnja, ki ovira prenos sporočila od sporočevalca do sprejemalca

3 VRSTE ŠUMOV		
TEHNIČNI	SEMANTIČNI	PSIHOLOŠKI
Tehnične motnje nastanejo zaradi tehničnih okvar. Kasneje dodajo še »fiziološki šum« - okvare v organizmu udeležencev (npr. naglušnost) »fizični šum« - ropot	Motnja na ravni prenosa pomena sporočila, predvsem zaradi pomanjkljivega obvladovanja uporabljenega jezika oz. koda (sistema znakov).	Motnja zaradi neujemanja izkustva udeležencev komuniciranja.

REDUNDANCA/NADMERJE omogoča, da je sporočilo preneseno kljub prisotnosti šumov, gre za mero presežnega ponavljanja (večkratno ponavljanje istih elementov sporočila), predvidljivost, urejenosti, strukturiranosti (ang.:redundant-nekaj je odveč).

- o Izhaja iz strukture in konvencij sporočanja
- o Napravi sporočilo bolj predvidljivo
- o Redundantnost jezikovnega sporočanja – jezikovno sporočilo ima zaradi strukture jezika (narave besed in povedi) približno 50% redundanco.
- o Slabšalni vsakdanji pomen: pretirano ponavljanje v sporočilu

ENTROPIJA je mera nereda, nepredvidljivosti, naključnosti, nestrukturiranosti, nekonvencionalnosti. Je nasprotje redundance.